

Notat - Jobcentrets bidrag og indsatser i relation til tværsektorielt forløbsprogram for mennesker med depression i Region Syddanmark

Baggrund og sammenfatning

Med udgangspunkt i publikationen om "Tværsektorielt forløbsprogram for mennesker med depression", version 1.0 af februar 2019, kan Jobcenter Aabenraa bidrage med følgende erfaringer om samarbejde og kommunikation i relation til jobcentrets kerneopgaver:

Én af jobcentrets vigtigste opgaver er, at have fokus på en beskæftigelsesrettet indsats, som bl.a. kan sikre, at sygemeldte borgere i beskæftigelse fastholdes i deres job og, at borgere på kanten af arbejdsmarkedet, integreres på arbejdsmarkedet og bliver selvforsørgende.

På arbejdsmarkedsområdet har jobcentret ansvaret for at rådgive og vejlede med hensyn til beskæftigelse, forsørgelse og uddannelse. Jobcentret har mulighed for at igangsætte forskellige individuelle forløb, som kan understøtte og kvalificere borgernes indtræden og/eller tilbagevenden på arbejdsmarkedet.

Jobcentret understøtter det tværsektorielle forløbsprogram for mennesker med depression med blandt andet følgende:

- Anvende og udvikle erfaringer fra forløbsprogram for borgere med angst og depression, relateret til beskæftigelsesområdet - i samarbejdsmodellen med Lokalpsykiatrien i Aabenraa og Jobcenter Aabenraa
- Fokus på gennemførelse af forløb med mestringsstrategier og stresshåndtering
- Fokus på rehabilitering som en indsats som led i den enkelte borgers recovery-forløb
- Mentorstøtte efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats til borgere, der udskrives fra psykiatrisk indlæggelse
- Øget opmærksomhed på symptomer hos risikogrupper (tidlig opsporing) – og i givet fald – opfordre til udredning i almen praksis

For en mere detaljeret beskrivelse af jobcentrets indsatser henvises til bilaget "Forløbsprogram.psykiatri.samarbejde.Jobcenter.Aabenraa.september.2020".

En styrkelse og udvidelse af det eksisterende samarbejde vil kunne ske i form af "koordinerende kontaktpersoner", som kan følge borgeren gennem hele recovery-forløbet, og som også beskrives som et væsentligt element i det tværsektorielle forløbsprogram, men det vil kræve, at der kan findes midler til at styrke dette nye og mere formaliserede samarbejde på tværs af forvaltningsområderne i kommunen.

Sammenhæng i helhed i tværsektorielle indsatser

Sammenhæng og helhed i indsatser på tværs af sundheds- psykiatri- og beskæftigelsesområdet er centralt for at kunne løse opgaverne effektivt, og sikre borgernes arbejdsmarkedstilknytning.

Borgerens fysiske, psykiske og mentale sundhedstilstand har betydning for tilknytningen til arbejdsmarkedet, mens en ustabil eller manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, omvendt kan have betydning for borgerens sundhedstilstand.

Samsygelighed / flere diagnoser / komorbiditet

Forløbsprogrammets beskrivelse af Det Dobbelte KRAM, rehabilitering og recovery, som parallelle indsatser i forbindelse med behandling og særlig støtte for mennesker med depression, er indsatser som kan understøtte mennesker med mere, end én kronisk sygdom. Som f.eks. når psykiatriske lidelser også omhandler somatiske problemstillinger. I jobcentret ser vi ofte denne komorbiditet, hvor der er behov for parallelle indsatser.

Rehabilitering og recovery i Sønderjylland

Jobcenter Aabenraa var – sammen med Haderslev, Tønder, Sønderborg kommuner og Region Syddanmark - en del af gennemførelsen og implementeringen af projekt "Rehabilitering og recovery i Sønderjylland" – et forløbsprogram for borgere med angst og depression, relateret til beskæftigelsesområdet.

Projektet var en del af satspuljeaftalen for 2014 – 2017 på psykiatriområdet:

"Udarbejdelse af en model for forløbsprogram for mennesker med psykiske lidelser"

Formål i projektet var:

- at borgere med psykiske lidelser hurtigere opnår det bedst tænkelige funktionsniveau i hverdagslivet og en større grad af arbejdspladsfastholdelse
- koordineret og helhedsorienteret indsats på tværs af det behandlende sundhedsteam og én eller flere kommunale forvaltninger
- afprøvning og implementering af forløbsprogram, baseret på retningsgivende mål og handleplaner
- at borgerne inddrages aktivt i hele processen omkring forløbsprogrammet, og er med til at træffe beslutninger

Målgruppen i projektet var:

Borgere med angst og / eller depression, der tidligere har haft kontakt til beskæftigelsesområdet og som har kontakt til Lokalpsykiatrien

Resultatet af implementeringen af samarbejdsmodellen i projektet mellem

Lokalpsykiatrien i Aabenraa og Jobcenter Aabenraa:

Et godt, gensidigt samarbejde - og en gevinst for begge parter:

- Jobcentret er i stigende grad afhængig af et velfungerende sundhedssystem – herunder samarbejdet med psykiatrien
- Samarbejdet på tværs af sektorer tager tid – og der er forsat muligheder for optimering af dette
- Samarbejdet medfører et større ressourceforbrug – men vil på sigt medføre en gevinst – både menneskeligt og økonomisk for både Jobcentret og borgerne
- Fællesmøder afholdes ved behov (både beskæftigelsesrådgivere og psykiatrimedarbejdere har fokus på fællesmøder med borgere/pårørende)
- Fællesmøder foregår stort set altid fysisk i Lokalpsykiatrien
- Møder på mellemliderniveau – på tværs af region og kommune. Afholdes én gang i kvartalet
- Løbende udveksling af aktuel kontaktinformation: Jobcentret og Lokalpsykiatrien udveksler løbende opdatering af information, d.v.s. telefon- og maillister – til direkte og hurtig kontakt
- Lokalpsykiatriens psykiater kan kontaktes direkte telefonisk ved spørgsmål til en patient / status

- Gensidige informationsmøder for nye og "gamle" ansatte: Lokalpsykiatrien fortæller om psykiatriens kerneopgaver, værdier og behandlingspakker m.m. Jobcentret fortæller om beskæftigelsesindsatsen, organisering, gældende lov, tilbud m.m. Møderne planlægges efter behov – især ved ny ansættelser. Alle infomøder holdes fysisk på Jobcentret
- Planlægning af temadage: Der har senest været afholdt en fælles temadag med titlen: "Mød din samarbejdspartner" den 1. november 2018. Deltagere var medarbejdere og ledelse fra Jobcentret og Lokalpsykiatrien

Engagement og relationer:

- Samarbejdet er primært båret af medarbejdernes engagement og relationerne, som er skabt mellem medarbejdere i projektet og ledelsen
- Det er vigtigt, at der er ledelsesopbakning i form af, at kommunikere ud, at det er OK at afsætte tid – prioritere fællesmøderne og opfordre til deltagelse
- Jobcentret har udpeget en teamkoordinator fra Job og Helbred til at koordinere og vedligeholde samarbejdet med Lokalpsykiatrien.

Udtalelser om samarbejdet fra involverede medarbejdere (fra Lokalpsykiatrien og Jobcentret) – set ud fra en daglig og praktisk samarbejdsvinkel:

- Forud for forløbsprojektet var det påbegyndt samarbejde med fælles temadage sammen med Jobcentret og Lokalpsykiatrien
- Det gode samarbejde kommer ikke af sig selv. Der har været et fælles ønske om at styrke forløb til gavn for borgeren
- Ved at deltage i forløbsprojektet, blev det formaliseret hvilke forventninger der var til begge parter. Dertil også en klar definition af hvori opgaverne består i den enkelte sektor
- Fokus på forløbet har givet en oplevelse af fælles fodslaw. Vi har opnået en større forståelse af hinandens kerneopgave og anser ikke den modsatte part som værende på tværs. Men en vigtig samarbejdspartner
- Når vi bruger tid sammen og med hinanden betyder det noget for relationen i samarbejdet, også på tværs
- Der hvor begge parter har kunne se en mening med samarbejdet - er det lykkes
- Fortsat udfordringer i forhold til forståelsen af kerneopgaver i de enkelte sektorer i. God opbakning på ledelsesniveau
- Implementering af fælles infomøder samt kvartalsvise samarbejds møder giver god mening. Vi vil hinanden.

Viden om muligheder og indsatser:

Det gensidige samspil og samarbejde mellem behandling og beskæftigelsesrettede indsatser tilrettelægges, så det understøtter borgeren i en helbredsmæssig bedring og fastholdelse /integration på arbejdsmarkedet.

I samarbejdet, har jobcentret og lokalpsykiatrien brugt en del tid på gensidig orientering om "behandlingsrollen i psykiatrien" og "myndighedsrollen i jobcentret".

Hvis en borger skal være berettiget til f.eks. sygedagpenge, skal betingelserne for at modtage sygedagpenge, være opfyldt. Eller hvis en borger skal være berettiget til f.eks. kontant- eller uddannelseshjælp, skal lovgivningen ligeledes være opfyldt.

Jobcenter Aabenraa har i tæt samarbejde med såvel interne som eksterne leverandører / aktører, udviklet indsatser og tilbud, med sundheds- og livstilsfremmende indhold, som har til formål, at:

- Bryde en uhensigtsmæssig sundhedsadfærd, som ofte er nært forbundet med andre sociale udfordringer
- Igangsætte en tidlig og målrettet indsats, skal understøtter borgerne i at kunne klare sig selv, tage en uddannelse, være selvforsørgende og mestre eget liv. Dette i samspil med praktiserende læger og behandlingssystemet, og tilbud inden for sundheds-, social-, psykiatri- og arbejdsmarkedsområdet

- Styrke og forbedre borgernes livsstil og vaner, bl.a. igennem fysisk træning, kostvejledning, søvnvejledning og mental sundhed – parallelt med en beskæftigelsesrettet indsats
- Øge livskvaliteten – bl.a. via forløb med håndtering af stress, angst, depression og søvnrådgivning
- Skabe adgang til mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, herunder med nedsat fysisk, psykisk og mental arbejdsevne
- Motivere og opfordre til deltagelse i sundhedsfremmende fritidsaktiviteter – her kan bl.a. fremhæves integrationsområdet i Jobcentret

Den rehabiliterende beskæftigelsesindsats:

Som en del af Før tidspension- og Fleksjobreformen, som trådte i kraft den 1. januar 2013, var også etablering af tværforvaltningsmæssige Rehabiliteringsteams i kommunerne. Rehabiliteringsteamet er sammensat af repræsentanter fra relevante forvaltningsområder, herunder

- beskæftigelsesområdet
- sundhedsområdet
- socialområdet
- regionen ved en sundhedskoordinator, og
- undervisningsområdet i sager vedrørende borgere under 30 år uden erhvervs-kompetencegivende uddannelse og i øvrige sager efter behov.

Desuden skal borgeren selv deltage i rehabiliteringsteamets møder sammen med sin sagsbehandler – og dialogen på mødet har fokus på beskæftigelsesrettede, uddannelsesrettede, sociale eller sundhedsmæssige indsatser.

Jobcentret er repræsenteret i en arbejdsgruppe, som løbende arbejder med udvikling af den rehabiliterende (og også sundhedsfremmende) beskæftigelsesindsats – i tæt samarbejde med Region Syddanmark og Klinisk Funktion.

Fokus på arbejdspladsfastholdelse

Jobcentret har siden 2010 haft et Fastholdelsesteam, som har skærpet fokus på arbejdspladsfastholdelse igennem forskellige indsatser:

- Fastholdelsesteamet kan tilbyde råd og vejledning i forbindelse med alle typer af problemer, der skaber risiko for, at en medarbejder mister jobbet.
- Der kan iværksættes rundbordssamtaler med den syge, virksomheden og evt. andre f.eks. læge og tillids- eller arbejdsmiljørepræsentant.
- Hvis en sygemelding forventes at vare længere end 8 uger, kan arbejdsgiver og sygemeldte via fast track-ordningen anmode om, at jobcenteret indkalder til en tidlig opfølgningssamtale.
- I første omgang kan fastholdelse ske via støtte til f.eks. omplacering, mentor, personlig assistanceordning, § 56-aftale eller arbejdsredskaber. Virksomhedskonsulenterne i Fastholdelsesteamet kan sammen med den ansatte drøfte situationen med arbejdspladsen. Det er derfor ikke en betingelse, at den ansatte bliver sygemeldt, inden der bliver skabt kontakt til Jobcenter Aabenraa.

- Etablering af arbejdspraktikker (opkvalificerende eller afklarende), mentorordninger, personlig assistance, drøftelse af uddannelsesmuligheder for fastholdelse, omplacering i virksomheder m.m.

Ungeindsats – på tværs af 3 forvaltninger

I ungeindsatsen er der særligt fokus på at motivere de unge til at tage en uddannelse, og på den måde forebygge at de unge havner på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller lignende. Der er ligeledes fokus på støtte til fastholdelse i uddannelsen, særligt med henblik på de unge, der er identificeret som værende i risikogruppen.

Indsatserne er differentierede, så de rammer de særlige behov der knytter sig til de meget forskellige grupper, uddannelsesmodtagere, unge med psykiske eller sociale problemer osv. inden for den samlede gruppe af unge.

Kommunale Investeringsprojekter:

Investeringsstrategien KIK I og II (Kommunal Investeringsstrategi for Kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere), som har til formål at nedbringe antallet af kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere. Der arbejdes i KIK med flere forskellige tilbud til borgerne, hvor fokus bl.a. er på kost, motion og mental træning, eller forløb hvor man arbejder med stress, angst og depression. Alt med det sigte, at bringe borgeren i ordnært arbejde eller uddannelse.

Investeringsstrategien KIJOS (Jobafklaringsforløb og Sygedagpenge):

KIJOS er navnet på den seneste 4-årige investeringsstrategi i Jobcentret. Den grundlæggende tankegang med KIJOS er, at Jobcentret vil styrke rammerne for sagsbehandlingen for dermed at frigøre tid og ressourcer til i højere grad at yde en tidlig og proaktiv indsats. Dermed sikres sygemeldte borgere den hurtigste vej til selvforsørgelse og afklaring af arbejds- og funktionsevnen.

Helbred og sundhed er også en integreret del af Jobcentrets indsats overfor syge borgere. Vi har ikke kun fokus på at løse det konkrete sygdomsproblem, men er også opmærksomme på borgerens generelle helbred, livsstil og sociale situation. I rådgivningen til de sygemeldte borgere, arbejdes løbende med sundhedsfremmende indsatser, for at borgerne at træffe sunde valg.

På den måde bidrager Jobcentret til at fremme sundhed i kommunen og ikke mindst forebygge alvorlige helbredsmæssige problemer blandt borgerne.

Flere personer med handicap skal i beskæftigelse

Jobcenteret deltager i det nationale projekt: "Et mere rummeligt arbejdsmarked II", sammen med Dansk Handicapforbund. Projektets vigtigste del er en målrettede screening af ny ledige forsikrede ledige, kontanthjælpsmodtagere og ledighedsydelsesmodtagere. Ambitionen er at gøre brugen af kompenserende redskaber endnu mere målrettet for

at til at hjælpe borgere med funktionsnedsættelser til at finde og fastholde beskæftigelse.

Projekt: Bedre Indsats for borgere i ressourceforløb

Borgere i ressourceforløb har komplekse udfordringer og her ses ofte psykiatriske lidelser kombineret med somatiske problemstillinger og evt. misbrug. Jobcenter Aabenraa er en del af et 2 årigt projekt, som omhandler udvikling af en "Bedre indsats for borgere i ressourceforløb".

Projektet løber frem til udgangen af 2021, og indsatsen vil herefter blive permanent forankret i jobcenteret. Formålet med projektet er at forbedre kommunernes arbejde med inddragelse af borgeren samt øge brugen og kvaliteten af de virksomhedsrettede indsatser. Som noget helt nyt får borgere i ressourceforløb tildelt en personlig jobformidler. Målet er et virksomhedsforløb, og jobformidleren har tæt kontakt til borgeren på ugentlig basis med henblik på at støtte og hjælpe borgeren til at tage konkrete skridt i den rigtige retning. Indsatsen bygger på to grundlæggende holdepunkter, som er de mest virkningsfulde i indsatsen overfor

Vi samarbejder på tværs af beskæftigelses- og social- og sundhedsområdet:

Der henvises til Beskæftigelsesplan 2021, som er den overordnede plan for, hvordan Aabenraa Kommune vil imødekomme de beskæftigelsespolitiske udfordringer i 2021.

Mentorstøtte (udskrivningsmentor) til borgere, der udskrives fra psykiatrisk indlæggelse:

I 2015 blev der indgået en aftale om tilbud om mentorstøtte efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats til borgere, der udskrives fra psykiatrisk indlæggelse. Aftalen blev godkendt af Psykiatrisk Samordningsforum Sønderjylland, den 23. februar 2015.

Udskrivningsmentor er beskrevet i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats – nr. 548 af 7. maj 2019.

§ 167. Med henblik på at fremme, at en person kan opnå eller fastholde aktiviteter, tilbud, ordinær uddannelse, ansættelse i fleksjob eller ordinær ansættelse, kan der gives mentorstøtte i en periode på højst 6 måneder. Personerne kan efter en konkret vurdering gives mentorstøtte i en ny periode på op til 6 måneder ved udløb af en periode.

Stk. 2. Personer omfattet af § 6, som udskrives fra psykiatrisk indlæggelse, har ret til mentorstøtte i op til 3 måneder forud for udskrivelsen og i en periode på mindst 6 måneder i alt.

Proceduren i Aabenraa kommune er, at det er Visitation og Rehabilitering (Social- og Sundhedsforvaltningen), som behandler ansøgningen – og Jobcentret, der betaler for udskrivningsmentor.